

Omistajanvaihdosten vauhdittaminen

Omistajanvaihdoksilla kasvua ja työpaikkoja

Omistajanvaihdospato estää yritysten uudistumista

EK:n arvion mukaan 15 000 työnantajayritystä ja 110 000 työpaikkaa on tällä hetkellä omistajanvaihdostilanteessa (EK, Pk-Pulssi 2025). Useimmissa näistä yrityksistä omistajanvaihdos on tullut ajankohtaiseksi yrittäjän ikääntymisen seurauksena. Samaan aikaan nykyisessä epävarmassa taloustilanteessa ja turbulentissa toimintaympäristössä monilla elinkelpoisillakin yrityksillä on hankaluuksia löytää sopivaa jatkajaa, mikä taas pienentää yritysten kehittämisintoa ja vähentää investointihalukkuutta.

Juuri jatkajapula nouseekin yrittäjäkyselyissä usein suurimmaksi omistajanvaihdosten esteeksi. Lisäksi perheyrittäjissä nykyinen perintö- ja lahjaverotus jarruttaa sukupolvenvaihdosten toteuttamista. Samalla myös perintöveron maksuun varautuminen heikentää perheyrittäjien investointikykyä ja estää pääomien vapauttamisen uudistumiseen, kasvuun ja kasvuyrittäjyyden edistämiseen.

On myös huomattava, että onnistuneita omistajanvaihdoksia pidetään yleisesti yhtenä merkittävimmistä kasvuyrittäjyyden lähteistä. Useista selvityksistä on saatu viitteitä siitä, että omistajanvaihdoksen toteuttaneet yritykset kasvaisivat muita yrityksiä nopeammin (mm. Finnvera, Rahoitus & Kasvu –katsaus, 1/2026) ja esimerkiksi valtakunnallisen Omistajanvaihdosbarometrin (2024) mukaan jopa puolet yritysoston tehneistä yrityksistä raportoi vähintään 10 prosentin vuotuisesta liikevaihdon kasvusta.

EK:n viestit päättäjille

Kyse on kansallisesta hätätilasta, jonka ratkaisemiseksi tarvitaan nopeita toimia. Omistajanvaihdosten vauhdittaminen on kasvuyrittäjyyden edistämistä ja konkreettisesti työllisyyttä vahvistavaa toimintaa.

- Poistetaan perintö- ja lahjaverot perheyrittäjien sukupolvenvaihdosten vauhdittamiseksi ja pääomien vapauttamiseksi kasvun rahoittamiseen.
- Kannustetaan ammatillisia oppilaitoksia ja ammattikorkeakouluja perustamaan kaikille avoimia jatkajakouluja, joissa potentiaaliset jatkajat ja luopuvat yrittäjät voisivat aidosti kohdata ja tehdä yhteistyötä omistajanvaihdosten toteuttamiseksi.
- Hyödynnetään oppisopimuskoulutusta nykyistä tehokkaammin ja laajemmin omistajanvaihdosprosesseissa ja jatkajien perehdyttämisessä.
- Tuetaan työntekijöiden mahdollisuuksia ryhtyä yrittäjiksi tai osaomistajiksi tilanteissa, joissa sopivaa jatkajaa ei löydy yrittäjäperheestä tai yrityksen ulkopuolelta. Esimerkiksi mahdollisuuksia henkilöstörahastojen hyödyntämiseen näissä tilanteissa kannattaa selvittää.
- Kehitetään vaikutusarviointiin työkaluja, jotka tunnistavat kansantalouteen positiivisimmin vaikuttavat omistajanvaihdosten toteuttamistavat ja auttavat poliittisia päättäjiä valitsemaan omistajanvaihdosten edistämistoimista yritysten kasvun kannalta ne kaikkein vaikuttavimmat.

Lisätiedot:

Johtava asiantuntija Jari Huovinen, puh. +358408614582, jari.huovinen@ek.fi